

Ígræðslur

Skilgreiningar

Vefur er fluttur af einum stað til annars (t.d. skinn) Líffæri er flutt frá einum einstakling (lifandi eða látnum) til annars einstaklings

Tegundir ígræðsla

Nýru, hjarta, lungu, lifur, bris, þarmar, beinmergur, langerhans frumur (bris), andlit, leg og fleira

Íslenskir líffæraþegar hafa fengið

Nýru, bris, lifur, hjarta, lungu, handleggji

Án Augasteinar og beinmergur ónæmis-bælingar

Markmið líffæraígræðslu

Beta líðan, auka lífsgæði og lífsbjargandi

Uppvinnsla líffæraþega

Rannsóknir Einstaklingsbundið og háð ígræðsluáðgerð.

Hæð, þyngd, blóðþrýstingur, púls, blóð- og þvagprufur, útskilnaður nýrna, röntgen-rannsóknir, segulóm skoðanir, EKG, áreynslupróf, ómskoðanir, hjartaþræðing og etv fleira.

Bólusetningar

Viðtöl og Ýmsir sérfræðilæknar, hjúkrunarfræðingur, félagsráðgjafi, sálfræðingur, sjúkrapjálfari

Mat erlendis fyrir hjarta- og lungnaígræðslur

Bólusetning þeirra sem eru í uppvinnslu vegna líffæraþegandi ætti að framkvæma eins fljótt og hægt er í sjúkdómsferlinu því viðbrögð líffæraþega við bólusetningu er minni en þeirra sem ekki eru á ónæmisbælandi meðferð. Lifandi bóluefni (ss bóluefni við mislingum) er alltaf gefin fyrir ígræðslu sé þess þörf. (ef sjk. hefur ekki fengið bólusetningu sem barn td. eða fengið sýkingu áður)

Mat á sjúklingum fyrir ígræðslu

Aðrir meðferðarmöguleikar

Aðrir sjúkdómar sem hafa áhrif á ígræðslu

Mat á hærni sjúklings fyrir þáttöku í langtíma meðferð

Höfnun á líffæraþegandi

Ígræðslur (cont)

Nýraígræðsla skilunarmeðferð stundum betri kostur (aldur, aðrir sjúkdómar)

Lifrarígræðsla Áfengis/fíknivandamál

Hjartaígræðsla Tímabundið gervihjarta fyrir ígræðslu

Lungnaígræðsla Reykingar

Í uppvinnslu fyrir nýraígræðslu getur td komið fram að sjúklingur sé með krabbamein, starfsemi hjartans mjög skert eða verulega æðasjúkdóma (td æðakölkun). Ef sjúklingur er í virkri neyslu áfengis eða fíkniefna kemur það í veg fyrir að hann sé samþykktur á biðlista eftir lifur (fylgst með áfengisneyslu með B- peth mælingum) Meðan beðið er eftir hjartaígræðslu þar sjúklingur stundum að fá vélræna blóðrásaradstoð (td Heart- mate) Sjúklingur sem reykir ekki samþykktur á biðlista eftir lungum

Hlutverk hjúkrunarfræðings í uppvinnsluferlinu

Hlutverk hjúkrunarfræðings í uppvinnsluferlinu (cont)

Vonleysi og dapurleiki

Sjúklingur og fylgdarmaður alltaf tilbúin

Getur ekki ferðast að vild

Fjölskyldan öll þátttakandi

Hvatning á meðan beðið er eftir líffæri

Líkamsrækt og heilsa

Góð næring

Tannheilsa

Fara eftir fyrirmælum

Reglubundið eftirlit

Taka þátt í lífinu

Líffæragjafir

Tegundir Látin og lifandi

Erlendir Nýra, partur af lungu, partur af gjafar lifur og leg

Íslenskir Nýra og partur af lifur (foreldrar gjafar til barna)

Hvers vegna að gefa ?

Veikindi ættingja (erfitt að horfa upp á)

Umhyggja fyrir þeganum (vil bæta lífsgæði þeirra)

Hollusta í garð þegar

Að gera skyldu sína – náungakærleikur

Ástæður til að gefa lifrarpart

Umhyggja og vilji til að bæta lífsgæði þegans

Ekki annar gjafi sem passar

Lífshættulegt ástand sjúklings

Mjög stórar aðgerðir hætta á fylgikvillum aðgerðar hjá gjafa

Á Íslandi í langflestum tilfellum eru það foreldrar sem hafa gefið barni sínu part af lifur – og það gengið vel

Tilgangur lifandi nýmagjafa

Líftími nýrans er lengra

Ekki alltaf þörf á skilunarmeðferð eftirá

Hægt að skipuleggja aðgerð

Stytttri biðtími

Viljugir einstaklingar gefa nýra

Fræðsla

Hvað er ígræðsla

Rannsóknir og undirbúningur

Ávinningur og afleiðingar (fyrir gjafa og þega)

Ekki allir geta gefið/þegið

Stuðningur

Ef ekki aðgerð – hvað þá?

Fjölskylda með í ferlinu

Nýragjafir: Viltu gefa annað nýra þitt?

Skipulagning og skráning

Skipuleggja rannsóknir

Bóka tíma hjá mismunandi sérfræðingum

Halda utan um niðurstöður

Eftirlit

fylgja eftir og styðja gjafa / þega og fjölskyldur á biðtímanum

Biðin eftir líffæri

Oft löng og erfið (mislöng)

Sjúklingurinn er veikur og stundum á spítala

Áhyggjur að deyja

By **doramarin**

cheatography.com/doramarin/

Not published yet.

Last updated 22nd September, 2022.

Page 1 of 2.

Sponsored by **CrosswordCheats.com**

Learn to solve cryptic crosswords!

<http://crosswordcheats.com>